

GREMIJ UGLEDNIH OSEBNOSTI SE LAHKO LOTI SNOVANJA PREDLOGOV ZA REŠITEV OVSE©

Aleš Gaube, Ljubljana

Sedmerica izvoljencev se bo zakopala v delo še ta mesec Reformne predloge morajo pripraviti do konca junija

Po prvih poteh v vlogi predsedujočega OVSE je zunanji minister Dimitrij Rupel včeraj tudi uradno storil prvi pomemben korak na slovenski misiji oživitve, uravnoveženja in reformiranja organizacije, ki se je zaradi nove ameriško-ruske hladne vojne med ukrajinskimi predsedniškimi volitvami znašla v prostem teku. Izmed več kot dvajset prispelih predlogov je namreč izbral in včeraj tudi uradno imenoval sedmerico uglednih osebnosti, ki naj bi s svojimi reformnimi predlogi prispevali k oživitvi Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi.

BREZ AMERIČANA IN RUSA SKUPINA NE BI ZAGLEDALA LUČI SVETA

Kot pričakovano, sta se med sedmerico kandidatov znašla tako ruski kot tudi ameriški predstavnik. Če skupina ne bi vključevala predstavnikov teh dveh velesil, zagotovo ne bi prestala konsenzualnega rešeta na stalnem odboru OVSE. A je v sredo celotna skupina brez težav spolzela skozenj, kar je znak, da je bil slovenski izbor sprejemljiv prav za vse od preostalih 54 sodelujočih držav. Čeprav bo največ oči uprtih prav v predloge Nikolaija Afanasjevskega in Richarda S. Williamsona, ne gre zanemariti preostale peterice. Močno evropsko linijo bo predvidoma zastopal trojec Hans van den Broek (Nizozemska), Wilhelm Höynck (Nemčija) in Knut Vollebaek (Norveška). Kot predstavnika držav, kjer ima OVSE svoje terenske misije, pa bosta uravnoveženost skupini dajala Kazahstanec Kuanysht Sultanov in Sloveniji dobro poznani hrvaški zunanji minister Miomir Žužul.

Po zaključenih posvetovanjih z vsemi sodelujočimi državami lahko z velikim zadovoljstvom imenujem ugledne posameznike, za katere sem prepričan, da bodo dali nov zagon političnemu dialogu znotraj organizacije in pripomogli k oblikovanju strateške vizije OVSE za 21. stoletje, je včeraj ocenil minister Rupel. Sedmerica modrecev se bo posla lotila že februarja. K čim hitrejšemu delu jih namerava s svojo dirigentsko taktirko priganjati minister Rupel. Ker bo šef slovenske diplomacije neke vrste vodja omenjene skupine, se je Ljubljana odpovedala možnosti, da bi med ugledne osebnosti imenovala svojega predstavnika.

OBSEŽEN PAKET TEŽAV, A ČASA ZA IZDELAVO PREDLOGOV JE MALO

Osrednja tema srečanj gremija bo seveda, kako narediti OVSE bolj učinkovit. Še najbolj si reform želi Rusija. Moskva namreč trdi, da ima organizacija ob nenehnih kritikah nekdanjih sovjetskih republik dvojna merila, saj osti nikoli ne usmeri zahodno od Dunaja, kjer razmere prav tako niso idealne. Organizacija naj bi se preveč osredotočala na spoštovanje človekovih pravic in opazovanje volitev, medtem ko ostajata varnostno-politična ter ekonomsko-okoljevarstvena dimenzija precej zapostavljeni. Zagotovo bo gremij premleval tudi morebitno močnejšo vlogo generalnega sekretarja OVSE, na dnevnem redu skupine pa se utegne znajti tudi prevetritev plačevanja prispevkov v proračun organizacije. Kako bo potekalo delo skupine, za zdaj ni znano. Način oblikovanja predlogov naj bi dorekli na prvem srečanju sedmerice v Ljubljani, ki bo predvidoma februarja. Takrat bo tudi jasno, ali se bo skupina redno srečevala ali pa bodo modreci za delo poprijeli ločeno na različnih koncih sveta. Prav tako naj bi na uvodnem sestanku dorekli obliko, v kateri bodo reformni predlogi predani predsedujočemu. Tako je še odprto vprašanje, ali bo vsaka ugledna osebnost podala svoj seznam predlogov ali pa

---

© Pravice pridržane. Vsaka uporaba besedila ali njegovega dela je dovoljena le s predhodnim soglasjem avtorja.

bo sedmerica izdelala skupni predlog. Dela bo vsekakor na pretek, časa pa ne prav veliko. Skupina naj bi namreč predloge izoblikovala do konca junija. Nato bo snopič reform vzelo pod drobnogled vseh 55 sodelujočih držav. Po najbolj optimističnih napovedih bi ga lahko potrdili na decembrskem ministrskem svetu OVSE v Ljubljani. Toda konsenz bo izredno težko doseči. Strinjanje, da so reforme nujne, sicer obstaja, pogledi na njihovo vsebino pa so zelo različni.

Hans van den Broek, 69 let, Nizozemska:

Službena pot poklicnega pravnika je zaznamovana z evropsko usmeritvijo. Preden se je podal v politiko, je nekaj let delal v zasebni odvetniški pisarni. Bil je poslanec nizozemskega parlamenta in nato državni sekretar za evropske zadeve, kar je slednjič okronal z vodenjem zunanjega ministrstva. Med letoma 1993 in 1999 ga je dobro spoznala tudi Slovenija, saj je van den Broek zasedal mesto komisarja za širitev v evropski komisiji.

Wilhelm Höynck, 71 let, Nemčija:

Med letoma 1993 in 1996 je bil prvi generalni sekretar OVSE, zato je poznavanje delovanja organizacije njegov adut. Pred tem delovnim mestom je večino svoje poklicne kariere prebil na zunanjem ministrstvu in različnih diplomatskih misijah Nemčije po svetu. Nazadnje je vodil nemško delegacijo pri komisiji OZN za človekove pravice, prav tako pa je bil imenovan za posebnega odposlanca OVSE za Srednjo Azijo.

Knut Vollebaek, 58 let, Norveška:

Velja za tako rekoč stalnico v norveški diplomaciji, kjer je zasedal številne položaje na zunanjem ministrstvu in diplomatskih predstavništvi po svetu. Imenovanje v svet modrecev si je verjetno prislužil tudi zaradi izkušenj z OVSE, ki si jih je nabral med norveškim predsedovanjem organizaciji leta 1999. Vrhunec njegove politične kariere je bil položaj zunanjega ministra, ki ga je zasedal med letoma 1997 in 2000.

Richard S. Williamson, ZDA:

Diplomirani pravnik je glavnino svojega poklicnega življenja preživel v službi domovine. V času Ronalda Reagana je bil član predsednikovega štaba v Beli hiši, kjer je svetoval o medvladnih odnosih. Bil je veleposlanik ZDA pri misiji OZN na Dunaju. Kasneje je predsedal na State Department, kjer je bil pomočnik zunanjega ministra za mednarodne organizacije. Za kratek čas je zapustil vladne vode in se podal v odvetniško pisarno.

Miomir Žužul, 49 let, Hrvaška:

Slovencem je dobro znan. Za zdaj je še zunanji minister naše južne sosede. Preden je postal šef hrvaške diplomacije, je bil veleposlanik v ZDA in veleposlanik na hrvaški misiji pri uradu OZN v Ženevi. V času Tuđmanove vlade je bil predsednikov svetovalec za nacionalno varnost, med vidnejšimi položaji v svoji karieri pa je zasedal tudi mesto predsedujočega odboru za zunanje zadeve v saboru.

Nikolai Afanasjevski, 65 let, Rusija:

V času ustanovitve konference za varnost in sodelovanje je bil član sovjetske pogajalske delegacije pri Helsinški sklepni listini. Za sabo ima bogato diplomatsko kariero. Med drugim je bil veleposlanik v Belgiji in Franciji, pet let pa je opravljal službo namestnika zunanjega ministra. Trenutno je ruski veleposlanik na Poljskem.

Kuanysh Sultanov, 59 let, Kazahstan:

Po izobrazbi je doktor političnih znanosti, delal pa je tudi kot novinar. Je član nacionalnega sveta, ki svetuje predsedniku Kazahstana. Kot poslanec je sodeloval pri različnih parlamentarnih skupinah prijateljstva oziroma sodelovanja z Nemčijo, Veliko Britanijo in Savdsko Arabijo. Preizkusil se je tudi v diplomatskih vodah, in sicer kot veleposlanik Kazahstana na Kitajskem.